

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyně Mgr. Marcelou Uhříčkovou ve věci

žalobce: **V. G.**, narozený X
státní příslušnost Moldavská republika
t. č. bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 7. 2023, č. j. OAM-259/ZA-ZA11-K12-2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podanou ke Krajskému soudu v Brně a postoupenou zdejšímu soudu, domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“). Napadeným rozhodnutím nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném do 30. 6. 2023 (dále jen „zákon o azylu“; viz přechodné ustanovení čl. II bodu 1 zákona č. 173/2023 Sb.).

Obsah podání účastníků

2. Žalobce konstatuje, že žádost o mezinárodní ochranu podal z důvodu obavy o svůj život a zdraví v zemi původu. Žalovaný však bezpečnostní hrozbu zlehčil, se situací žalobce se dostatečně nevypořádal a neposoudil ji správně. Žalobci v případě návratu do země původu hrozí hladovění a ztráta bydlení se všemi bezpečnostními a zdravotními riziky, která jsou s tím spojená. Pro člověka, který Moldavsko nikdy nenavštívil, je situace nepředstavitelná a ani žalovaným citované zprávy nedokážou realitu zcela obsáhnout. Žalobce by přirozeně chtěl získat oprávnění k pobytu v České republice a zákonnou práci. V tom podle něj nelze spatřovat nic přitěžujícího. Hlavním důvodem, pro který žalobce chce zůstat v České republice je bída sužující jeho zemi, v níž panuje vysoká inflace i energetická krize. Moldavsko není schopno vymanit se ze spirály chudoby, nezaměstnanosti, korupce, proruských vlivů a rozpadu právního státu. V Moldavsku nefungují ani žádné podpůrné sociální organizace, které by žalobci a jeho rodině pomohly zajistit jídlo nebo ubytování.
3. Žalovaný se žalobou nesouhlasí a navrhuje její zamítnutí. Má za to, že zjistil skutečný stav věci, případ posuzoval ve všech souvislostech, zabýval se skutečnostmi, které žalobce uvedl v průběhu správního řízení, a opatřil si potřebné podklady a objektivní informace pro napadené rozhodnutí, přičemž neshledal důvody pro udělení mezinárodní ochrany v žádné z jejích forem. Žalobce žádal o udělení mezinárodní ochrany z důvodu odvodu do války na Ukrajině a za účelem zlepšení své finanční situace. Obavy z války ani z rozšíření konfliktu z Ukrajiny do Moldavska nebyly dle žalovaného relevantní. V podrobnostech žalovaný odkazuje na napadené rozhodnutí.

Podstatný obsah správního spisu

4. Žalobce dne 13. 3. 2023 požádal o mezinárodní ochranu.
5. Dne 16. 3. 2023 ke své žádosti sdělil, že je moldavským státním příslušníkem s ukrajinskou národnostní nebo etnickou příslušností a vyznává pravoslavné křesťanství. V letech 1989-1990 byl ve Svazu mládeže, od té doby není politicky aktivní. Je ženatý a jeho manželka se nachází v Moldavsku. Má tři děti ve věku 12, 20 a 27 let. Všechny jeho děti pobývají v Moldavsku, nejstarší dcera je vdaná a bydlí s manželem, prostřední dcera studuje a bydlí se žalobcovou manželkou. Se žalobcovou manželkou žije též nejmladší syn. Žalobce uvedl, že do České republiky jezdí na základě biometrického pasu od roku 2018 a naposledy byl v zemi svého původu v únoru 2020. Od té doby nevystoupal, protože v březnu 2020 byly z důvodu vypuknutí pandemie Covid-19 zavřeny hranice. Byla tu s ním i jeho manželka, která měla pracovní vízum na dva roky. Dříve zde jezdil vždy na tři měsíce a poté jel na tři měsíce zpět do Moldavska. Vízum ani pracovní povolení nikdy neměl. Dále vypověděl, že minulý čtvrtek se mu „vykroutily nohy“ a nyní musí chodit o holích. Byl u lékaře, koleno mu namazali mastičkou a obvázali, nyní užívá jen Ibalgin. Jinak je zdravý, soběstačný a nebere léky. Za důvod žádosti o udělení mezinárodní ochrany označil těžkou sociální situaci v Moldavsku, nestabilitu, drahotu a tamější napjatou situaci. Konstatoval, že osoby od 18 do 60 let mají zakázáno cestovat. Všichni se podle něj chystají na to, že může začít válka. Žalobce si přeje, aby za ním do České republiky přijela jeho rodina a aby mohli normálně žít.
6. Při následném pohovoru žalobce dne 16. 3. 2023 uvedl, že v únoru 2020 přijel do České republiky za prací. Po skončení koronavirové situace neodjel zpět do země původu, neboť jeho manželce byla odcizena kabelka s doklady a žalobce ji zde nemohl nechat samotnou. Žalobcova manželka je nyní již v Moldavsku, odjela tam koncem února 2023. Žalobce neodjel, neboť neměl peníze. Všechny peníze totiž byly použity na pohřeb manželčiny matky a na cestu manželky. Žalobce zde pobýval jen na základě biometrického pasu, policie

jej nikdy nekontrolovala. Žalobce dle svých slov nic neporušoval. Pracoval pro různé zákazníky na stavbách. O mezinárodní ochranu požádal z důvodu těžké ekonomické situace v zemi jeho původu a z důvodu hrozby války, do níž by mohl být na základě celkové mobilizace povolán. I kdyby se neobával války, tak by se žalobce do Moldavska asi nevrátil, neboť by tam neměl z čeho žít, jelikož jsou tam nízké platy. Žalobce musí platit za studium svých dětí. Dále žalobce uvedl, že v České republice žije jeho bratr (rok narození 1976), který disponuje pracovním povolením a s nímž je žalobce v telefonickém kontaktu. Žalobce s bratrem nebydlí, bydlí u kamarádů. K dotazu žalovaného žalobce dále vypověděl, že v zemi svého původu nikdy neměl problémy se státními orgány nebo s bezpečnostními složkami, nikdy nebyl zadržen ani trestně stíhán a v posledních 20 letech neměl problémy z důvodu své rasy, národnosti, náboženství, pohlaví nebo příslušnosti k sociální skupině či pro politické přesvědčení. S vycestováním rovněž neměl problémy. Závěrem uvedl, že by si přál, aby zde za ním přijela jeho rodina a normálně zde všichni žili a děti studovaly.

7. Součástí správního spisu je také rešerše žalovaného ze dne 2. 3. 2023 nazvaná *Moldavsko – Základní přehled o zemi* a rešerše žalovaného z března 2023 s názvem *Moldavsko – Bezpečnostní a politická situace v zemi – vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv*. Dále správní spis obsahuje dokument ze dne 12. 9. 2022 nazvaný *Moldavsko – Situace v Podněstří – Základní vojenská služba, bezpečnostní situace, možnost přesídlení do Moldavska a přístup ke službám, spolupráce v trestněprávní oblasti*, v němž jsou zaznamenány informace poskytnuté Zastupitelským úřadem v Kišiněvě, jakož i dokument ze dne 10. 2. 2023 s názvem *Moldavsko – Aktuální dopady konfliktu na Ukrajině, protivládní protesty a přístup státních úřadů k protestům, přístup k základní zdravotní péči*, který obsahuje informace poskytnuté týměž zastupitelským úřadem. Součástí správního spisu jsou též tři články České tiskové kanceláře ze dnů 10. 2. 2023, 13. 2. 2023 a 16. 2. 2023 týkající se přeletu ruských střel vzdušným prostorem Moldavska, varování moldavské prezidentky před snahami Ruska provést v zemi násilný převrat a schválení nové moldavské vlády s prozápadním směřováním.
8. Z rešerše *Moldavsko – Základní přehled o zemi* především plyne, že země je parlamentní demokracií s prozápadně orientovanou vládou, respektuje základní lidská práva a neumožňuje uložení trestu smrti. Země se v době vydání rešerše neúčastnila žádného mezinárodního vojenského konfliktu ani na jejím území neprobíhal vnitřní ozbrojený konflikt, avšak v Podněstří nebylo možné uplatňovat moldavskou státní moc. V návaznosti na ruskou invazi na Ukrajinu vyhlásila moldavská vláda dne 24. 2. 2022 dosud trvající nouzový stav zdůvodňovaný válkou na Ukrajině, energetickou krizí a dalšími přímými i nepřímými dopady války na moldavskou národní bezpečnost (například kvůli incidentům, při nichž byl narušen vzdušný prostor země). V únoru 2023 prezidentka varovala před záměrem Ruska provést v zemi násilný převrat.
9. Z rešerše *Moldavsko – Bezpečnostní a politická situace v zemi – vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv* mj. plyne, že země je členem Organizace spojených národů a zaručuje svobodu volného pohybu, cestování do zahraničí či svobodu emigrace. Určitá zákonná omezení týkající se emigrace sice existovala, ale nebyla v praxi vymáhána. Bezpečnostní situace navzdory obavám z rozšíření ruské agrese z Ukrajiny do Moldavska zůstávala stabilní. Koncem dubna 2022 došlo k několika bezpečnostním incidentům v Podněstří, ohledně něhož panují obavy z vtažení do války na Ukrajině.
10. Z dokumentu *Moldavsko – Aktuální dopady konfliktu na Ukrajině, protivládní protesty a přístup státních úřadů k protestům, přístup k základní zdravotní péči* kromě jiného vyplývá, že

v Moldavsku pokračovala uprchlická, ekonomická a energetická krize, meziroční míra inflace činila 31,4 %, rostlo sociální napětí ve společnosti a v zemi probíhaly v roce 2022 protivládní protesty namířené proti rostoucím cenám energií a potravin. Zdravotní péče byla dostupná, ale ne v takové míře, jaká je standardní v zemích Evropské unie.

11. Dne 26. 7. 2023 žalovaný vydal napadené rozhodnutí, jímž žalobci neudělil mezinárodní ochranu v žádné z jejích forem. Dle žalovaného byla důvodem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany špatná ekonomická situace v zemi původu žalobce a dále obavy z vypuknutí války v Moldavsku a z možného povolání do armády v případě vyhlášené mobilizace. Tyto důvody však žalovaný nepovažoval za relevantní z hlediska mezinárodní ochrany. Žalovaný konstatoval, že žalobce neuvedl nic, z čeho by bylo možné usuzovat, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, za kterou by mohl být azylově relevantním způsobem pronásledován. Žalobce ve své vlasti ani neměl problémy související s jeho rasou, pohlavím, náboženstvím, národností, příslušností k určité sociální skupině nebo s politickým přesvědčením. Ve vztahu k tvrzením žalobce ohledně ekonomických obtíží v Moldavsku žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, sp. zn. 5 Azs 116/2004, a uzavřel, že důsledkům situace spojené s tím, že Moldavsko je jedním z nejhudších států Evropy, jsou vystaveni všichni jeho občané. Dále žalovaný konstatoval, že dle dostupných informací aktuálně nehrozí vnitřní či vnější ozbrojený konflikt na území Moldavska ani se shromážděné informace nezmiňují o vyhlášení mobilizace či o nasazení jednotek moldavské armády v bojových operacích. V zemi žalobcova původu tedy nedošlo k žádným zásadním změnám, které by v případě jeho návratu do země bylo možné označit za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Žalovaný upozornil též na to, že žalobce o mezinárodní ochranu nepožádal hned, ale až po svém více než tříletém nelegálním pobytu na území České republiky. Žalovaný neshledal ani důvody pro udělení mezinárodní ochrany dle § 13 nebo § 14b zákona o azylu, neboť v České republice nebyl udělen žádnému z rodinných příslušníků žalobce azyl či doplňková ochrana. Důvody pro udělení humanitárního azylu žalovaný rovněž neshledal, neboť žalobce je dospělou svéprávnou osobou a nenachází se s ohledem na svůj zdravotní stav v bezprostředním ohrožení života. Základní zdravotní péče přitom je v Moldavsku dostupná. Důvod pro udělení doplňkové ochrany žalovaný rovněž neshledal, přičemž poukázal mj. na to, že žalobce nikdy nežil v Podněstří. Bezprostřední ohrožení na životě žalobci dle dostupných informací po návratu do vlasti nehrozí.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

12. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Proto ji věcně projednal.
13. Jelikož toto soudní řízení bylo zahájeno již po nabytí účinnosti zákona č. 173/2023 Sb. lze na věc aplikovat § 32 odst. 9 zákona o azylu, ve znění účinném od 1. 7. 2023, podle něhož soud při posuzování žaloby ve věci mezinárodní ochrany zohlední „i nové důležité skutečnosti, které nastaly po vydání rozhodnutí ministerstva, jedná-li se o takové skutečnosti, které se vztahují k možnému pronásledování nebo k hrozbě vážné újmy; v tomto rozsahu není soud vázán žalobními body. Mají-li skutečnosti podle věty první vliv na rozhodnutí správního orgánu ve věci samé, soud napadené rozhodnutí zruší a věc vrátí k dalšímu řízení žalovanému“ (viz přechodné ustanovení čl. II odst. 1 zákona č. 173/2023 Sb.). Žalobce nicméně v soudním řízení netvrdil existenci nových důležitých skutečností, které by nastaly až po vydání

napadeného rozhodnutí, a ani soudu není existence takových nových skutečností známa. Proto žalobu posoudil v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích uplatněných žalobních bodů.

14. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, neboť žalovaný výslovně sdělil, že s tímto procesním postupem souhlasí. Žalobce se k výzvě soudu podle druhé věty citovaného ustanovení nevyjádřil, proč měl soud za to, že i jeho souhlas byl dán.

Posouzení věci krajským soudem

15. Úvodem soud zdůrazňuje, že žalobce konkrétně nebrojí proti závěrům, které žalovaný přijal ve vztahu k obavám žalobce z možného vypuknutí válečného konfliktu na území Moldavské republiky a z možného povolání žalobce do armády v případě vyhlášení mobilizace. Při absenci žalobního bodu se proto soud touto problematikou nezabýval. Soud tedy věc posoudil pouze optikou žalobních tvrzení, z nichž lze vysledovat, že žalobci dle jeho mínění měla být udělena mezinárodní ochrana z důvodu bídy, chudoby, inflace, energetické krize, nezaměstnanosti, korupce, proruských vlivů či rozpadu právního státu, které dle názoru žalobce sužují zemi jeho původu, a z důvodu žalobci hrozícího hladovění či ztráty bydlení.
16. Z hlediska skutečností, na něž žalobce poukazuje, připadá v úvahu zejména aplikace § 14 zákona o azylu, podle jehož znění rozhodného pro tuto věc platilo, že *„jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.“* Dále připadá v úvahu aplikace § 14a, v souladu s jehož prvním odstavcem platilo, že *„doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.“*
17. Judikatura Nejvyššího správního soudu je ovšem ustálena v tom, že obtíže s obživou či seberealizací plynoucí z hospodářských potíží země nelze bez dalšího vnímat jinak, než jako důvody ekonomické, které bez toho, aby k nim přistoupila další zvláštní okolnost, nepostačují k udělení humanitárního azylu (rozsudek ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003-54). Obavy z toho, že žadatel bude v případě návratu do vlasti nezaměstnaný, nebo celkově neuspokojivá ekonomická situace v zemi původu projevující se podvýživou obyvatel, nedostatkem léků a chudobou, samy o sobě nejsou způsobilé odůvodnit udělení doplňkové ochrany (rozsudky ze dne 7. 8. 2007, č. j. 5 Azs 15/2007-79, a ze dne 29. 5. 2008, č. j. 2 Azs 26/2008-55). Ani porušování hospodářských, sociálních a kulturních práv, jejichž požívání je do značné míry závislé na stupni ekonomické vyspělosti příslušné země, nečiní ze žadatele uprchlíka ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a není důvodem pro udělení azylu, byť by životní podmínky v dané zemi byly sebevíc tíživé (rozsudek téhož soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 5 Azs 116/2004-64). Ekonomické důvody, resp. ekonomická opatření mající nepříznivý dopad na životní úroveň konkrétní osoby by mohla odůvodňovat odlišné posouzení podané žádosti o mezinárodní ochranu, avšak jen za specifických okolností, pokud by šlo o ekonomická opatření skrytě namířená proti určité národnosti, rasové nebo politické skupině (viz naposledy citovaný rozsudek), případně pokud by k této obecně nepříznivé ekonomické a sociální situaci u konkrétního žadatele o mezinárodní

ochranu přistoupila ze strany státních či nestátních původců pronásledování další konkrétní příkoří (usnesení ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014-48). Ekonomické obtíže samy o sobě k udělení mezinárodní ochrany zkrátka nestačí (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2023, č. j. 5 Azs 51/2023-29, ze dne 2. 3. 2023, č. j. 7 Azs 301/2022-39, nebo ze dne 14. 9. 2021, č. j. 4 Azs 78/2021-30).

18. S ohledem na shora uvedené tak soud konstatuje, že argumentace žalobce týkající se nepříznivé situace v zemi jeho původu a z toho případně pramenící existenční problémy, jichž se žalobce obává, nemohou založit důvod pro poskytnutí mezinárodní ochrany. Mezinárodní ochrana totiž neslouží k řešení problémů, které žalobce vyjmenovává. Žalobce pak nad rámec tvrzení týkajících se nepříznivé situace panující v zemi jeho původu neuvádí žádné skutečnosti, které by svědčily o tom, že by státní původci činili jemu osobně z azylově relevantních důvodů jakákoli příkoří. Za těchto okolností tedy soud neshledal v závěrech žalovaného žádná pochybení. Obecná tvrzení žalobce o proruských vlivech či rozpadu právního státu pak má soud za vyvrácená zprávami o zemi původu, které žalovaný ve správním řízení opatřil a z nichž se naopak podává, že Moldavská republika je fungující parlamentní demokracií respektující lidská práva a svobody a její aktuální vláda je prozápadně orientovaná a směřuje zemi na cestu ke členství v Evropské unii.
19. Ve vztahu k dalším nedostatečně konkretizovaným žalobním výtkám pak soud v obecné rovině poznamenává, že žalovaný se v napadeném rozhodnutí dostatečně zabýval všemi rozhodnými skutečnostmi tvrzenými žalobcem a správně vyhodnotil, že nezakládají důvod pro udělení mezinárodní ochrany v žádné z jejich forem.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

20. Vzhledem k tomu, že žaloba nebyla důvodná a soud nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlídnout i bez námítky, byla žaloba zamítnuta (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
21. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovaný, který byl naopak plně úspěšný, náhradu nákladů řízení nepožadoval a netvrdil, že by mu vznikly nějaké náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud proto žalovanému právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Nejvyšší správní soud však kasační stížnost odmítne pro nepřijatelnost, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 16. dubna 2024

Mgr. Marcela Uhříčková, v. r.
samosoudkyně